

Cova del Frare

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Can Pobla
Emplaçament Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac
Alçada: 942

Coordenades:

Latitud: 41.63712
Longitud: 2.01884
UTM Est (X): 418282
UTM Nord (Y): 4609952

Classificació

Número de fitxa 08120 - 310
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Prehistòric Neolític Edats dels Metalls
Any 5500-1500 aC
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Tipologia B de la normativa específica pels elements arqueològics (Fitxa número 29 del Catàleg de Béns a protegir del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal).
Data aprovació: dt., 22/09/2009 - 12:00
Número inventari Si (CC.AA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Científic/Cultural
Titularitat Privada
Titular: 08119A0010003000000YB
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

Cova situada en el massís de Sant Llorenç del Munt, en la Canal de Can Pobla. La cavitat és formada per processos càrstics en els conglomerats terciaris. Presenta tres boques d'accés i un recorregut d'uns 70 metres amb alçades canviants. A part del vestíbul i corredor s'hi diferencien cinc sectors.

Entre 1977 i 1986 s'hi van realitzar diverses campanyes d'excavacions arqueològiques, dirigides per l'arqueòloga Araceli Martín. Com a resultat d'aquests intervencions es van observar cinc nivells estratigràfics:

Un primer nivell superficial, de considerable potència a la zona de l'entrada, format per graves de petites dimensions i terra marró clara. La ceràmica va des de testimonis actuals, a ceràmica medieval, ceràmica romana (comuna, àmfora, parets, fines, *tegulae*), fins a ceràmica comuna ibèrica. Correspon doncs a l'horitzó cultural protohistòric i històric. Respon a ocupacions esporàdiques de la cavitat.

En un segon nivell (C2), amb una potència de 20 cm, correspon a un moment d'utilització residual de la cavitat, durant l'Edat del Bronze. Les restes materials són en major part ceràmiques, decorades amb incisions i impressions, amb cordons aplicats incisos i/o impresos, i també ceràmica llisa. Les restes d'indústria lítica i òssia són escasses. Cal remarcar, malgrat sigui fora d'estratigrafia, l'existència de dos pans de coure i un possible lingot.

El tercer nivell (C3), respon a uns nivells d'ocupació com habitatge de la cavitat però de forma esporàdica durant el període Calcolític. S'hi ha documentat ceràmica campaniforme, acampanades amb impressions de puntillat geomètrica, incisions amb pinta i punxó alguns fragments amb incrustacions de pasta blanca motius clàssics. De la resta de mobiliari cal destacar un botó piramidal de petxina amb perforació en V, i un braçal d'arquer de gres.

El nivell C4, correspon a un nivell sepulcral secundari i col·lectiu del Neolític Final. Les restes antropològiques localitzades pertanyen a vuit o nou individus adults (sis homes i dues dones), d'edat diversa, restes d'un o dos individus joves, i de tres a cinc infants. Els testimonis ceràmics són peces llises de formes cilíndriques i sub esfèriques, així com alguns fragments d'olles bicòniques amb nansa de cinta, de tradició de Sepulcres de Fossa. D'indústria lítica destaca una dotzena de trapezis retocats. Apareixen restes de pràctiques rituals que inclourien les mutilacions dentàries de per vida, (tres incisius de dos individus adults, segons l'estudi del Dr. Campillo i A. Martín.

Finalment, el nivell C5, correspon al nivell Neolític Antic, Epicardial i Cardial. La cavitat és utilitzada com habitació per un grup no massa nombrós. L'estudi de la fauna evidencia l'existència de ramaderia. Les restes materials corresponen a ceràmica decorada amb punxons, incisions amb motius de línies trencades, temes geomètrics impresos amb cardium i d'altres amb aplicacions de cordons. La ceràmica llisa correspon al Grup Montboló. Presenta indústria laminar de sílex, estris macrolítics, i indústria òssia.

Història

La primera prospecció arqueològica coneguda la va realitzar Palet i Barba l'any 1896. Martí Jusmet amb col·laboració amb el Museu de Sabadell va dirigir un sondeig l'any 1970.

El període més intens d'excavacions arqueològiques es produeix entre 1977 i 1986, sota la direcció d'Araceli Martín. Gràcies a aquestes excavacions, s'ha pogut determinar la importància d'aquest jaciment i dotar-la d'una cronologia, també gràcies a la datació de C14.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Tomo IV. Catàleg de Béns.

FONT, Xavier ; JUAN-MUNS, N. et al. (1989). Carta Arqueològica del Vallès Occidental. Arxiu d'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya.

FONT, Xavier (1997). *Inventari del Patrimoni Cultural de Matadepera*. Ajuntament de Matadepera.

FONT, Xavier; MUNUERA, Jaume (2014). *Matadepera. Patrimoni cultural*. Ajuntament de Matadepera.

LACUESTA, Raquel; MOLET PETIT, Joan; RUIX DE GUINEA, Jesús Àngel (2001). Inventari del Patrimoni Arquitectònic. Parc Natural de Sant Llorenç i Serra de l'Obac. Diputació de Barcelona. Serveis del Patrimoni Arquitectònic Local i de Parcs Naturals.

MARTÍN COLLIGA, Araceli (1989). «Excavacions arqueològiques a la cova del Frare de Sant Llorenç del Munt (Matadepera)», dins I Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Matadepera, 1987. Barcelona: Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals; pàg. 103-106.

MARTÍN COLLIGA, Araceli (1992). «Lectura de la distribució i caracterització dels jaciments cardials», dins Estat de la investigació sobre el neolític a Catalunya. 9è Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà. Puigcerdà i Andorra, 1991. Andorra; pàg. 68-71.

MARTÍN COLLIGA, Araceli; BIOSCA, Anna; ALBAREDA, M. Josep (1985). «Excavacions a la cova del Frare (Matadepera, Vallès Occidental). Dinàmica ecològica, seqüència cultural i cronologia absoluta», dins Tribuna d'Arqueologia, 1983-84. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura; pàg. 91-103.

MARTÍN COLLIGA, Araceli; ESTÉVEZ, Jordi (1992). «Funció de la cova del Frare de Sant Llorenç del Munt (Matadepera, Barcelona) al Neolític Antic, en relació amb la ramaderia», dins Estat de la investigació sobre el neolític a Catalunya. 9è Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà. Puigcerdà i Andorra, 1991. Andorra, pàg. 105-108.

